

39.

ACC. N:R M. 16448: 1-32.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Gerd Englund*
Härad: Berättare: *Nils Dahlström, Lättaregata 5, Lund*
Socken: *Lunds stad* Berättarens yrke: *boktryckare*
Uppteckningsår: *1965* Född år *1901* i *Lund*

*Stadstraditioner I s. 1-32.**LUF 126*

Skriv endast på denna sida.

M. 16448.

Ifylles av uppgiftslämnaren

Berättarens namn: Nils Dalholm
" födelseår: 1901
" födelseort: Lund
" yrke: Boktryckare

Makes/makas namn: Rut Dalholm
" födelseår: 1905
" uppväxtort: Lund
" yrke: Hemmanfru

Faders namn: Sven Dalholm
" födelseår: 1874
" uppväxtort: Lund
" yrke i staden: Turnbindare
" yrke före ev. inflyttning till staden: _____

Moders namn: Astrid Dalholm
" födelseår: 1874
" uppväxtort: Lund
" yrke i staden: Hemmanfru
" yrke före ev. inflyttning till staden: _____

Farföräldrars yrke: Snickare
Morföräldrars yrke: Murare
Antal syskon: 6

Vi flyttade från Råby till Trädgårdsgatan nr 7, när jag var sju år. Gården kallades "Bryggergården" och vi barn, som hörde till där kallades allmänt där nere för "Bryggerungarna".

I botten våningen fanns tre trämustägarkelevar och ovanpå två vindar på vardera gaveln med tillhörande konbar. Uppa fanns varken rinnande vatten el. avlopp, medan vi, som bodde i bottenvåningen hade båda delarna så vi var ganska moderna. Lennartssons hade byggt husen och bryggare Olsson var hyresvärd. Några tillbyggnader förekom ej, och alla slags reparationer fick vi utföra själva. I hyra betalade vi 180 kr/året. Vi stod i ett gott förhållande till hyresvärden. Bryggerigården var egentligen en livsfarlig lekplats för oss ungar, men konstigt nog, så hände det inga olyckor. Till bryggeriet hörde en ångpanna, som stod på gården och

till denna var en lina spänd, och den var ständigt roterande. Denna lina gick tvärs över gården och utgjorde en fara för den, som kom för nära.

Vi hade en av tvårumslägenheterna. Direkt från gatan kom man in i förstugan. Köket var mycket litet. Spis fanns, men den var oanvändbar. Maten lagades på primuskök året runt.

Väggarna var målade i köket; i de båda rummen hade vi läremat tapeter. Vi hade frångola överallt, och de skurades med sand och vatten. Duvor, grytor och porslin förvarades i ett enkelt träskåp vid ena långväggen i köket. De båda rummen uppvärmdes genom två "pattugnar". Det en rummet, som vi kallade "vardagsrummet" användes även som sovrum. Där stod ett fyrkantigt klaffbord, en träsoffa och några stolar, en byrå och

Över den på väggen hängde en sexkantig
amerikan klocka. I vardagsrummet stod också
far och mors utdragsäng. I den lade man
sängkläder ifrån sofforna och från de mindre
hopfällbara sängarna. Även det andra rummet,
"För rummet", nyttjade vi som sovrum. Sängklä-
der: Fjäderbolster, över- och underlaken, örngott,
kudde, stoppat täcke; och i utdragsängen
lade mor ovann på alla sängkläder ett vitt,
virkt överkast. Spädbarnen hade sina plat-
ser i "skrinor" och i vagnar. På golvet i var-
dagsrummet hade vi tras mattor. I För rum-
met hade vi riktiga gångmattor. Omkring
1917-18 hade vi in korkmattor i rummen.
Vi hade en hel polerad möbel i För rum-
met faktiskt; där var en stoppad soffa med
blomligt tyg, ett peltarbord och stolar med
perforerade sätar. Vid de två fönstrena ha-

de vi blomsterpelare. I fönstret stod också ett skåp - det sig ut som en skänk ungefär, och det användes som baksåp. På väggarna hade mycket reproduktioner: Carl Larsson tyckte vi mycket om. Dessa reproduktioner klippte man vanligen ur jultidningar. Vi hade inga kungaporträtt, som jag kan minnas. Elektriciteten kom någon gång under kriget. Dessförinnan hade vi fotogenlampor på bordet. Det fanns inga beständiga tider hemma för vår ljuset skulle tändas - man satt förstär så länge som möjligt i skymningen. Fotogenet köptes runt på den tiden av en "fotogengubbe".

Far var tunnbindare. Han arbetade vid Lind Krists tunnbindningsfabrik på Bredgatan. Han behövde ej själv hålla sig med ar-

befäring. Det var bara 4-5 anställda
hos Lindkvists. Arbetet bestod i att tillver-
ka träkar o. trädmurar, lykar och smördritt-
lar. Far arbetade från kl. 7 på morgonen till
kl. 6 på kvällen med en timmes uppehåll
för middag, då han gick hem och åt.

Arbetet pågick hela året och arbetsda-
gen var lika lång året runt. Far tjäna-
de, som jag minns, 18kr/veckan. De peng-
arna räckte inte till för att täcka vä-
ra behov. Far och hans arbetskamrater kom
inte så mycket i kontakt med sin arbetsgiva-
re. Jag tror nog ändå att han var em-
dykt. Han skatte mest om för säljning av
material - fabriken importerade nämligen
mycket sådant som sedan såldes. Några
arbetsfester förekom inte - ej heller utdel-
ning av gåvor till de anställda. Far höll

satt mycket ihop med sina kamrater på fritiden. F.o. var han kassör i fackföreningen. Tumbindarna hade en egen på den tiden men det var lite medlemmar. Den dog ut någon gång på 1930-talet. Far hade inte någon form av extraarbete. Mor skötte hushållet, och barnen anlitas aldrig i vår familj. Mor hade fullt arbete i hemmet, och det talades aldrig om förvärsarbete - icke förvärsarbete. Vi hade ett fosterbarn några år, som mor tjänade lite extra på. Jag undrar, om det inte var Diakonistyrelsen, som ordnade med det. Vi pojkar fick hjälpa till att upprätthålla ekonomin, så snart vi kunde. Vi sprang med tidningar både morgon och kväll. Jag var 10 år, när jag började, och med samma arbete har jag på under

hela skoltiden: Kl. 6-8 på morgonen i van-
skolan började och kl. 4-6 på eftermidda-
gen. På det arbetet tjänade man 3 kr/veckan.
Pengarum gick helt o. hållet till hemmet.
Det spelade nog ingen roll på den tiden
om arbetet var lämpligt eller mindre
lämpligt för barn. Mina yngre syskon släp-
p ifrån tanket att den pengar till huset på
ett tidigt stadium - då hade ekonomin bör-
jat bli bättre. Vi hade inga regelbundna
sysslor hemma. Möjligen fick man springa
något ärende då och då ut mer.

Vi drack kaffe och åt smörgås på morgo-
nen hemma. Vid halv-etttiden var vi huvud-
värdet och då var vi alla samlade. På kväl-
len blev det bara lite kaffe och smörgås.
Det fanns faktiskt familjer som leade på kaf-
fe och smörgås då. Vi brukade rosta kaffet

hemmen på ett stekjärn ovanpå spisen. Vi använde aldrig surrogat, men det var annars mycket vanligt. Man tyckte om 'riktigt' kaffe. Mjölk förekom dagligen till maten. Vanlig middagsmat var örter, bruna bönor och kålsoppa. Vi hade ingen direkt regelbundet återkommande maträtt. Ganska ofta förekom förtärs "kneke" i slutet av veckan. På tisdagar o. fredagar sålde slaktaren sin "kneke", och den såldes varm. Vi hade inte alla matvilja mat kött. Men åt helstekt kött, eller det förekom som biffigt. Lever förekom också ibland hemma. Mycket ofta åt vi sill — färsk stekt el. kökt. Salt sill åt vi en el. annan gång på köttan — det var då mest far som åt av den. Han svepte in den i en tidning och halstrade den. Till sillen brukade han äta potatis, som han först låtit ligga på den

ACC. N:R M. 16448:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

lukt kakor. Vi åt också ofta skivade skär-
bäror och pumpor. Man åt mycket lite förs-
ka grönsaker på den tiden. Måroter, grön-
kål och vitkål förekom ju i ganska stor
utsträckning - men dessa grönsaker använ-
des mest i soppor. Gurken o. rödbetor lades
in i attikslag. Tomater kom inte förrän
strax före första världskriget och vi tyckte
ju att de smakade väldigt illa först.
Apelsiner köptes endast till jularna och inte
katten fick man en hel apelsin då. Den de-
lades i klyftor mellan oss. Vi handlade
fisk på torget och charkuterier hos slak-
tarna. De sålde från sina öppna vagnar
på torget från till omkring 1910. Specerier köp-
te vi i affärer o. hökerier. Hökerierna var
rena kreditaffärer på den tiden. Det fanns
gott om dem i Nöden - nästan en på var

hören. På fredagkvällarna gjorde mödrarna
sina storhandlar där. Då fick de alltid en
stor skrut karameller med hem till ungarna.

Vi köpte ej frödlagad mat, och jag
tror knappast att sådana förekom. Vi baka-
de inte hemma - spisen var ju ur funk-
tion. Det var förresten mycket vanligt därme-
re att spisarna var oanvändbara. Tårt bröd
köpte vi på "Ringens" arbetarnas bagerifären.
De körde runt med brödvagnar dagligen
och ringde i en klocka - och så alla ung-
ar ut till och bar in brödet i famnen.

Öl och dricka byggades ej. Slikt förekom
inte i någon form - vi hade inga husdjur
men jag vet att byggaren hade höns på
gården. Vi hade en politiskt bekant stads-
parken. Vi skaffade den under första värld-
kriget. Anskaffningen därifrån tackade Knappast

vårt behov. Tidigare köpte vi vår potatis på torget. Kallare fanns i byggarens hus mitt över gården. Vi hade en liten del i den. Käkning och stekning av mat gick nog jämnt ut. Konservering av livsmedel förekom i ganska liten utsträckning. Vi syltade lite lingon och lade in cyttkor i lerkorvar. Någon gång lade vi också ägg i kalk. Det var out om utrymmen för förvaring av konserverna och dessutom så hade man inte pengar att köpa större lager. Vi solet inte under normala tider, men under kriget och under storskriken kunde det vara knäppt ibland. Jag gick och hämtade bränsle på kommissionen. Man fick också gå omkring på byggen och samla brädbitar. Torven var nog lättast att få tag på då. Man köpa den hos Kallhand-

varna. Men var det också sant om. Vi be-
de inte heller några stökningar på landet
som kunde hjälpa oss. Det enda man ha-
de var de där Kälrabbarna.

Bara när främlingar kom åt vi i fin-
rummet - annars var det vardagsrummet.
Vi satt ej i någon särskild ordning vid
bordet och vi fick prata hur mycket som
helst. Duk på bordet före kom endast
vid högtider - annars var det "Skånska
Dagbladet". Många drömmade på Skå-
nen bara för att den var så bra att ha
på bordet och som jalsi för fästerna
Absolut. Vax duken var ej så vanlig då.
Hos oss skaffades vax ej vaxduk förrän
omkr. 1914. Bestick: Kev o. gaffel u. svarta
träskeft. I vardagslug åt vi på våra
vardags tallrikar - de var både djupa o.

ACC. N:R M. 16448:13.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

fluta och ej alla av samma sort. Vi ha-
de ovala uppläggningsfat och i regel en
rund karott för patatisen. Vardagsporcel-
let förvarades i Kåskåpet. Men vi
hade även en finare uppsättning av por-
elin: en kaffeservis i vitt porcelin med guld-
kant. Den var arvad från förs hem. Vi ha-
de även en finare matservis och jag skull-
le nästan tro att även den var arvegods.
Förporcelinet förvarades i en buffé i Fin-
rummet. Ej finare uppsättning av besticks-
fäns. Det hände att vi själva använde
förporcelinet vid helger. Vid jul brukade
vi bjuda våra släktingar från Malma på
mat i Finrummet. Annars var det säll-
synt med bjudningar hemma. Det var mest
kaffe, när släkten kom och hultale på.
Om blev det köpebröd till kaffet. Det före

Kom mycket lite sprit hemman. Far drack knappaet aldrig. Vid högtider kunde han köpa hem lite konjak och vin. Vi unga brukade få smaka ett glas Madeiravin på julaftonen.

Det var inte vanligt att man sökte läkare. Doktor Söhrvall var annars den man anlätte, om det var nödvändigt. Han var mycket undykt och tog nästan aldrig betalt. Vi besökte aldrig någon "klok" i vår familj - vi trodde inte på sånt. Annars var det nog rätt vanligt. Det fanns ju gummor här i stan som svarde för "schavern". Vi hade ingen febertermometer hemma och man gick heller inte till sängs, förän man kände sig riktigt dålig. Vi använde Åkelytpulver mycket vid all slags värk. Det var inte heller vanligt, att man anlätte sjuk-

hus - det var nästan bara vid epidemier.
Då künftades patienterna i en vagn -
en bär på två cykelhjul med snärtning
spänd över. Denna vagn fanns så sent som
på 20-talet. Man var inte pigga på att
hamna på sjukhus. Det var nog den all-
männa föreställningen, att man kunde riske-
ra att agera "försökskanin", om man kom dit.
Jag tror att vi föddes hemma. Min yngs-
ta syster föddes emellertid på B.B. Om-
kring 1910-15 blev det nog vanligare med
söslorningar på lasarettet. Det var nog
inte så länge mäkarna kunde ligga - de
var dumma att komma upp och skata
hemmet så snart möjligt. Barnen anema-
des rätt länge - upp till ett års ålder och
i vissa fall ännu längre. Vi badade vid
startvatt i bryggkaset på gården. Inom spä-

des ut i tvättbaljorna. På vintern lindades
de in i en filt och så i ryg tvärs
över gården och in i bygghuset. Vårnatt-
huset besöktes ej, förrän man började bli kall
en. Ohyra var det gott om i hela Nöden.
Rättarna tag man i fällor. Ofte prickade
vi pojkar dem med stekar. Skräckarna sprid
en äckelig lukt i husen. Var och en fick
källa efter dem efter egen förvägn. Man
tvättade jämt med stark lukt och så fanns
det ett insektspulver, som ströddes i alla
springor. Städning skedde var fredag. Man
använde till städningen en kort o. en lång
sopkrost, rotbarste trasa o. skyffel. Såpa
som stilmiddel. Tvätt skedde ej på regel-
bundna tider. Men tvättade all tvätt i bygg-
huset. Vi var 7 familjer på gården om det.
Som tvättmedel användes såpa o. soda.

Landskap: Skåne Berättare: Nils Dahlström
Härad: _____ Berättarens yrke: Bakbryckare
Socken: Lunds stad Berättarens adress: Sättaregatan 5, Lund
Uppteckningsår: 1965 Född år 1901 i Lund
Upptecknare: Gerd Englund

Ifyll ovanstående uppgifter! Skriv uppteckningen *endast* på den linjerade sidan

"Fattigvården" utförde det sociala arbetet d.ä.
Någon gång om året delade "Julbontar" ut
kläder på Grand Hotel. Diakonissan
gick ut och såg runt och hjälpte till.
"Slummen" gjorde mycket gott på den ti-
den - de klädde också upp barn vid
jul och hjälpte till i hemmen. De medel-
lösa kunde även få gå upp till "Fattig-
huset" och hämta mat. Vi anlät aldrig någon social hjälp - det framstod som
en fara för att behöva göra något vidant.
De gamla vårdades nog inte så mycket i
hemmen. De försökte dra sig fram på ar-
beten så länge som möjligt, och sedan blev
sjukdomen naturligen anledningen till att de
måste tagas in på "Fattighuset". De ville
nog gärna dit. De gjorde ju inte heller
någon åtskillnad på gamla och på mentalt

Sjuka di. De handikappade hamnade van-
ocken där. Vid långvarig sjukdom fanns det
knappast någon hjälp utifrån att räkna ut.

Vi tillhörde statskyrkan. Vi besök-
te den nästan bara vid konfirmation-
religionen stod inte högt - och några ut-
sättningar i religionsfrågan existerade in-
te. Folket hade nog den uppfattningen att
kyrkan hjälpte till att "hålla dem nere".
Frälsningsarmén hade många anhängare o-
"Skummen" var åtminstone mycket väl sedd
där nere. Gud blandades allvrig in i ört
tal. Skulle dra att det ungefär var lika
dant överallt där nere. Mina föräldrar
eller åtminstone mor, brukade gå i kyr-
kan, när vi blev konfirmerades. Borger-
lig vigsel började nog komma di, och in-
ställning till den var nog ganska positiv.

Mina föräldrar var med i kooperativa.
De startade kooperativa omkr. 1908-1909.
Affären förde en dygande tillvaro i början
den gick t.o.m. omkull men rekte sig igen.
Den hette THORS till en början men blev
vet ändrades sedan till FENIX. En insats
i kooperativa kostade nog omkr. 10 kr.
"Brödringen" el. "Ringar" gick däremot
mycket bra. De flesta arbetarfamiljer var
med där - så även vi. Man fick 5%
i återbärning där och det var mycket
bättre än i FENIX. Det hände aldrig att
vi slog oss ihop med andra familjer och
köpte in varor i större partier. Ej gemen-
sam prenumeration. Ej bokstämmande ge-
mensamt. Vi lydde mangel för förtäring. Det
fanns nästan en mangel i varje kvarter.
Vi var med i SOLIDS-begravnings- o. sjuk-

kassa. Det var nästan alla arbetare.
Far var kassör i sin fackförening och vi poj-
kar gick med i fackfören. Så snart vi
började gå i lära. Såväl Kooperationen
som begravnings-sjukförsäkringen och fack-
föreningarna var allmänt uppskattade bland
arbetarna. Vi prenumererade på "Arbetet"
hemma, och vi läst givetvis på det soci-
aldemokratiska partiet. Far gick med i
demonstrationståget den 1:a maj, och så
småningom kom också vi pojkar med. Det för-
kom inget bråk vid demonstrationen - där
gick ju mycket polis med. Tågen var stora
på den tiden - då gick nästan varenda
arbetare med. Det fanns inga politiska
motsättningar mellan generationerna
i staden eller i grannskapet. Det fanns
ju förstås de, som röstade på andra

partier. Vi hade ju hyresvärdar där nere, som väl inte direkt ville räkna sig till arbetarna. Olsson t.ex. röstade på bondeförbundet. Det var stor aktivitet vid valen då - man höll valtal på Folkets Hus och på Mörtenstugan. Man satte upp affischer men ej i samma utsträckning som nu. Vi deltog inte aktivt i det politiska livet, men det hände dock att vi gick på möten någon gång. Det ansågs knappast riskfyllt att tillhöra arbetarpartiet, när jag växte upp. Fackfören. var godtagna då. Vi bemödade Bränding mycket. Han var mycket uppskattad bland arbetarna där nere. Det var väl den lugna återhållsamhet han visade i sin politik, som vi främst satte värde på. Kungadömet var inte så mycket

att hurra för. Kungafamiljen visade sig var
hyskvänlig under kriget och lät bl.a. kika
metronssorier till Tyskland, medan många
familjer här hemma soalt, och det gilla-
des ej av arbetarna.

Dop: Skedde förmodligen hemma. Min yngs-
ta syster döptes på B.B. Ej dopgivare.
Ej gudmor el. faddrar. Ej heller Kalas
el. björking i samband med dopet. Spät-
barnen hade säkert ingen annan dop-
klädsel än just den vanliga lindan.
Konfirmation: Konfirmation. Domkyrkan.

Jag fick mina första långbyxor. Det skul-
le vara mörkblå cheviatkostymer vid kon-
firmationen då. Flickorna hade vita linge-
klänningar och vitt hatt. Jag fick ingen
konfirmationsgiva, men det var ex. del
kanaler, som fick klockor. Vi gav i alla

full varandra kort, och någon av flickorna fick blommor. Någon björking i samband med konfirmationen förekom inte heller.

Vid skolavslutningarna kunde det bli lite festligare i bland - det berodde helt på lärarna. Vid julavslutningarna spelade vi lite teater i bland. Vid sommaravslutningen kom bästa kläder ut på lyxor och sjömansblus i kalettyg. Jag kan inte minnas, att jag såg några faraldrar vid någon examen, men inspektören var alltid där och utsatte oss för korstörhet.

Förloving: Vi växlade ringar - det var vanliga släta guldringar. Vid bryllupet hade vi mottagning för släkt och vänner i min fars hem. Kaffebjudning. Vi gifte oss 1927 och vigde i skedde i Domkyrkan. Jag

har en vanlig märk kostym och min far
har en kort fänkänning. Vi åt middag
med de närmaste hemman hos en svägerska
och svägerska efter vigseln. Mina svärför-
äldrar vill nämligen på att flytta vid
det tillfället.

Svenska och utsläppta förekom ej.
Mina föräldrar firade inte silver- eller guld-
bröllop, men jag vet, att det förekom
där nere.

Begravning: Min far dog på sjukhus, och
min gamla mor lever faktiskt ännu. Det
var vanligtast, att folk begravdes på
Norra Kyrkogården. Far ligger em. på Östra
Kyrkogården. Det var mycket vanligt, att
man hängde enris och strödde ut inför
sorgshuset. Blommor o. kransar förekom
alltid. Jag har även sett tända ljus.

Det var också vanligt, att man kall kar-
lar efter begravningen - med sprit och kaffe
eller middag, där man kunde våk.

Födelsedagar och namnsdagar firades
inte alls hos oss. Det var dock van-
ligt, att man skickade kort vid sin-
na födelsedagen. När vi vatte upp sedan
och började tjäna pengar, kunde vi
lägga lite mera vikt vid bemarkel-
sedagarna och köpa lite presenter åt
varandra.

Nyår: Firades alltid hemma av hela
familjen. Vi satt uppe och drack kaff-
fe, knäckte vatten, prattade och spel-
de kort.

Trettonhelgen: Inga stjärngossar.

Fastlagen: Har aldrig sett el. varit med
om att "slå katten ut dunnan" el. "Ta

ringarna". Vi hade i all full frostingsbäll-
lar - det var släta veke bollar med saff-
ran i, som vi köpte. De äts vanligen
med äggmjölk hemma. Ej ris.

Påsk: Barnen brukade faktiskt klä ut
sig i gamla tröjor till kläder. De före-
ställde väl inget särskilt utan gjorde
det för att det var roligt. Det var
också vanligt att fästa puppsrensor
på ryggen på folk. Vi åt ägg hemma.
I bländ målade vi dem med färger,
i bländ ritade vi på dem. Det blev i regel
bara ett ägg var. Ej ägg lekar.

Valborgsmäs: Ej eld. Ej majsjung-
ing. Inget speciellt på Valborgsmäs-
aftonen! I.e. inget firas därmed.

Demonstrationsdag och strög på "Bul-
lis". Det var rene rama Karnevalsgran

Det var oerhärda mängder med konfetti, som kastades. Då skulle man sitta på sommar kläderna. Då kvällen var det dans för ungdomarna - Akademiören. för de studerande och Folkets Park och 'Industrien' för oss andra.

Pingst: Utfärder till Ringsjön, Bökeberg och Fägelång. Det skedde dock aldrig vädret jag var barn - utan först när man blev lite större. Man kunde cykla dit ut. Vi ungdomar gjorde det för det mesta - annars gick det tåg och öppna s.k. "ductvagnar" dit. Vi tog ej in grönt, som jag kan minnas.

Midssommar: Man reste midssommarstång på var och varannan gård. Några äldre personer stod för resningen av stängen och barnen plockade blommor o. grönt på fäl-

ten. Den kvällen brukade ungarna få para upp sig så länge de orkade. Det var ring-lekar för dem och sedan blev det dans för de vuxna. På vissa gårdar förekom också traktering. Föräldrarna slog sig ihop och hade knytkulor. Den enda majstången i stan var den i Folkets Park i söfallet. Ej eldar.

Mårten: Firades på så sätt, att vi alltid festade på "Stenkägar" med sirp, socker och lingon. Den dagen.

Advent: Inga ljus - ingen stjärna.

Lucia: Ej lussekatter. Lucia firades bara av studenterna.

Jul: Mor hade alltid en guldlig julbarrangöring, innan jul. Julgranen klädde vi med flaggor av alla nationer, glaskulor, levande ljus, glitter, äpplen och

apelsiner och kargar, som vi själva flötad av
glanspyper. I toppen en spira el. stjärna
Så var det julkyltning - riktig julkylt-
ning med riktiga scener från trallsko-
gen med tomtar och trall. Julinblös-
ning skedde på startburet. Vi hade
ingen tomte hemma, när vi var små, utan
far delade ut vår sin jultidning åt
oss. Det var de enda julklapparna, som
förekam. Och så skulle alltid "Blund
tomtar och trall" skickas till julen.

Vi dragsade inte i gryn. Julaften åt
vi risgrynsgröt och lutfisk, och på jul-
dagen blev det "plockefisk", sylta, fläsk
leverkaka och rödbetar. Vanligen också kött-
bullar di. Det blev inte så mycket jul-
kakor hemma hos oss - men klenor kakor
alltid till jul, och så köpte vi Ringens vetebrod.

ACC. N:R M. 16448:30.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Vi var mycket teaterbitna i vår familj. Vi gick ofta på teaterföreställningar på Akademiska Föreningen - kanske jag mest och en av mina bröder, men far gick även ganska ofta, och i bland kom även mor med. Vi läste också mycket i vår familj. Bockerna lånades mest - på Stadsbiblioteket och på Arbetarbiblioteket. Jag började låna böcker i 10-12 års åldern - då blev det mycket sagoböcker och äventyrsböcker. Far köpte alltid på böckerna först, när man kom hem med dem får ett godkänna. När jag sedan blev lite äldre kom de engelska författarna att bli min förtjusning: Jack London, Dickens, Kipling, Twain, Doyle. Även Hugo läste jag också med förtjusning. Vi påverkades ej av far och mor, när det gällde yrkes-

ACC. N:R M. 16448:31.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

valet. Det var ont om arbete, och det var
vinsten av en ren slump, som jag kom i typa-
graflärna. Där gick jag i fyra år (H. Olssons
tryckeri) och jag fick under lärartiden under
8 kr/veckan.

Vi sade "far" till far och mor. När man
pratare med kamrater blev det "far" och
"mor" och ibland "farsen" och "morsan".
Till föräldrarnas bekanta blev det efter
vanhet till herrarna och fru el. folk + efter
vanhet till damerna. Släktingar blev
"moster", "mormor" etc. Far och mor
tilltalade varandra med förnamnen och
till oss benämnde de varandra "far" och
"mor". Vi kunde både "skriunda" och vagn
hemma, så mor kunde gå ut med oss,
innan vi själva kunde stäpa våra ben. Det
var mor, som var fastaren hemma,

och det hon, som delade ut agan. Det behövdes inte så mycket, förrän det smältde. Om Kvällarna läste vi mycket. Farbror hade läsa tidningen högt för oss, om hon pysslade med anunt. Vi hade oss aldrig före vis om Kvällarna. Om vi var ute och lekade på gården, var det dags att gå när det började skymma. Vi hade endast släktbogar på mors sida och de bodde i Malmö. De brukade komma till oss och hilsa på om söndagar, ibland, men de stannade aldrig över natten.